

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: J. K.
zastoupený advokátem JUDr. Milanem Zemanem,
sídlem Moskevská 1179/20, Karlovy Vary,
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 23. 1. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 23. 1. 2024 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 3 146 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Milana Zemana do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 10. 10. 2023 žalovaná zamítla žádost žalobce o invalidní důchod. Na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary totiž dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti u žalobce činí 30 %. Podle §

39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, invaliditu podmiňuje pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. Uvedl, že jeho zdravotní stav nebyl správně posouzen. Posudkový lékař nezohlednil jeho zdravotní stav ve vztahu k práci, kterou by mohl vykonávat s ohledem na jeho dosažené vzdělání a zkušenosti. Závěrem žalobce navrhl, aby jeho zdravotní stav byl znovu posouzen. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddíl A (Postižení hlavy, krku, těla), položku 7a [Funkční poruchy po polytraumatu s mnohočetnými poúrazovými následky (zejména kombinované postižení hlavy, hrudníku a končetin); lehké poruchy] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje 10 %. Posudkový lékař tuto hodnotu zvýšil o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy činila 20 %.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Namítl, že jeho zdravotní stav nebyl správně posouzen. Na jednání nebyl přizván, posudkový lékař vycházel pouze z předložených lékařských zpráv. Nebylo zohledněno, že žalobce měl Leidenskou mutaci a v roce 2007 otevřenou zlomeninu holenní kosti. Lékař okresní správy sociálního zabezpečení neposoudil jeho zdravotní stav ve vztahu k práci, kterou by mohl vykonávat s ohledem na jeho dosažené vzdělání a zkušenosti. Lékař žalované poté ve svém posudku uvedl, že patu má žalobce již zhojenou a že došlo ke zlepšení hybnosti jeho ramene. S tím žalobce nesouhlasil. S ramenem měl naplánovanou operaci a pata se mu nehojila, přičemž mu hrozila až amputace končetiny. Žalobce předložil další lékařskou zprávu, a to ze dne 31. 1. 2024.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila. Předně zdůraznila, že posudkový lékař zvýšil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, tedy v maximální možné míře podle § 3 odst. 3 téže vyhlášky. Ve vztahu k přítomnosti žalobce u jednání posudkových lékařů odkázala na § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění. Klíčové byly doložené výsledky funkčních vyšetření, nikoliv subjektivní pocity a tvrzení žalobce. Zároveň dodala, že použitelnost lékařské zprávy po datu vydání napadeného rozhodnutí je limitována.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obsahová východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce

poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]

7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 35 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledal dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XV, oddíl A, položka 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy funkční poruchu po polytraumatu s mnohočetnými poúrazovými následky (zejména kombinované postižení hlavy, hrudníku a končetin), přičemž se jedná o středně těžkou poruchou. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 25-40 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise zvolila v horní polovině uvedeného rozmezí, tj. 35 %, a to s přihlédnutím k dominanci postižení horní končetiny žalobce, výskytu více onemocnění, jeho celkovou pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity. Dále zohlednila jeho profesi a plánované léčby, kdy žalobce nebude schopen vykonávat po určitou dobu původní profesi v plném rozsahu. Tuto hodnotu podle vyhlášky o posuzování invalidity již nezvýšila. Celkově tedy míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den chirurgického vyšetření žalobce, tedy 20. 11. 2023. Platnost stanovila do 31. 5. 2025 (s ohledem na možné zlepšení hybnosti pravého ramene, celkové pohyblivosti a dosahu chůze po plánované léčbě).
11. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce není schopen výkonu výdělečné činnosti z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého stavu, a to ani za zcela mimořádných podmínek. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce.

K námitkám vůči posudku

12. Žalobce sdělil, že vůči posudku námitky nemá.
13. Žalovaná s posudkem vyjádřila (částečný) nesouhlas. Podle jejího mínění posudková komise při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti zohlednila profesi žalobce, což neodpovídá § 2 a § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Zároveň posudková komise zmínila výskyt více onemocnění žalobce, aniž by uvedla, o která onemocnění se jedná. Tyto komorbidity by měly význam pouze při určování spodní či horní hranice škály poklesu pracovní schopnosti, ne však v souzeném případě.
14. Námitky žalované jsou v části přiléhavé, na posouzení věci však nemohou nic změnit.
15. Na str. 6 posudku posudková komise konstatovala další zdravotní postižení žalobce (recidivující problémy pravé dolní končetiny po předchozím úrazu z roku 2007, leidenská mutace, fumátorství). Z nich právě předchozí poranění pravé dolní končetiny lze považovat za komorbiditu zmíněnou v posudkovém závěru na str. 7, neboť dominantní postižení v podobě výše zmíněného polytraumatu se nachází mimo jiné i na „terénu předchozího úrazu a trofických postflebitických změn bérce PDK (st. p. fraktury bérce PDK s OS v r. 2007...)“ Je tedy zřejmé, že přetrvávající následky předchozího úrazu komise hodnotila v rámci hodnocení závažnosti následků aktuálního polytraumatu po autonehodě. Posudková komise tedy hodnotila míru funkčního postižení způsobeného rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (polytraumatem) v místě předchozího úrazu; nejde o hodnocení vlivu jiného zdravotního postižení ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. V tom tedy komise nepochybila.
16. Žalované lze nicméně přisvědčit v tom, že komorbidity ve smyslu více zdravotních postižení by byly relevantní jen při určování dolní či horní hranice škály poklesu pracovní schopnosti (§ 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity). To však posudková komise vyloučila na str. 7 posudku („nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení...“). Protože posudková komise neuplatnila § 3 vyhlášky o posuzování invalidity a žádný z účastníků netvrdil, že komise § 3 vyhlášky použít měla, závěr komise plně obстоjí.
17. Vytýkala-li žalovaná zohlednění profese žalobce, lze k tomu jen odkázat na § 3 až § 5 vyhlášky o posuzování invalidity. Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti i při závěrečném hodnocení využití zachované pracovní schopnosti musí zhodnotit schopnost žalobce pokračovat *v předchozí výdělečné činnosti*. To samé pak plyne z § 39 odst. 3 věty první zákona o důchodovém pojištění: Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, *s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem*.
18. Přihlédnutí k předchozí profesi (tj. profesi před úrazem) tedy bylo zcela na místě. Vůči samotnému odbornému posouzení, že žalobce by současnou profesi nezvládl, pak žalovaná nic konkrétního nenamítla.
19. Potřeba doplnění dokazování je dána v případě vadného posudku, tj. posudku neúplného či nepřesvědčivého, popřípadě posudku rozporovaného nějakým dalším odborným podkladem (např. znaleckým posudkem předloženým některou ze stran; srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 3 Ads 20/2008-141 ze dne 6. 8. 2008). Naopak není třeba dokazování doplňovat tehdy, kdy je posudek bez vad, ale procesní strana jej považuje za příliš (ne)příznivý z hlediska odborného posouzení (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Ads 116/2014-

46 ze dne 8. 7. 2015).

20. Žalovaná nad rámec výše uvedeného neoznačila konkrétní vady posudku, *kteřé by měly vliv na výsledné hodnocení poklesu pracovní schopnosti žalobce*, a soud žádné neshledal. Posudek proto vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Za toho stavu nejsou dány důvody pro vyžádání srovnávacího posudku, který by byl z hlediska zjišťování skutkového stavu nadbytečný.
21. Protože posudek splňuje požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 35 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách.

IV. Závěr

22. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 20 %, bylo její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
23. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita prvního stupně žalobci vznikla ke dni 20. 11. 2023 a nadále trvá** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
24. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Náhrada nákladů se skládá z odměny advokáta a paušální náhrady hotových výdajů zvýšených o DPH za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu po 1 573 Kč (převzetí a příprava zastoupení a žaloba jako podání ve věci samé). Žalovaný je tedy povinen žalobci nahradit částku ve výši 3 146 Kč k rukám jeho zástupce dr. Zemana do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 16. října 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce